

Høringsuttalelse - Overordnet konsekvensvurdering av havbruk til havs

1. Innledning

Viewpoint Seafood AS er et havbruksselskap som satser på havbruk til havs og havbruk på eksponerte lokaliteter. Vi har flere ulike teknologier vi ser frem til å få muligheten til å ta i bruk på lokaliteter til havs.

Vi er positiv til at det er gjennomført et overordnet konsekvensvurdering og at det er utvikling og bevegelse på området for havbruk til havs.

Generelt mener vi at det bør legges til rette for flere områder langs kysten slik at det kan utvikles flere løsninger parallelt, både når det gjelder produksjonsenheter, men også annen infrastruktur rundt en slik satsning. I det følgende vil vi komme med noen innspill og bemerkninger knyttet til høringen, og da spesielt opp mot Trænabanken.

Vi har fulgt rekkefølgen i konsekvensvurderingen og henviser til det enkelte kapitlet.

2. Innspill

2.1 Biosikkerhet (kap. 6.2)

Konsekvensvurderingen oppsummerer risikovurderingen for biosikkerhet i punkt 6.2.1. Vi synes denne oppsummeringen er god. Smitte under transport, smitte som avdekkes sent og spres mellom klynger og utfordringer med opptak av svak fisk i dårlig vær utgjør sentrale risikofaktorer for biosikkerheten. Gjennom gode biosikkerhetstiltak, god helseovervåkning og bruk av teknologiske løsninger for å avdekke utbrudd tidlig og ta ut svak fisk vil bidra til å ta ned risikoen.

Biosikkerhetsrisikoen vil nødvendigvis øke i takt med antall aktører og størrelse på biomassen. Tiltakene kan derfor være progressive. Det vil si at det ikke er like viktig med dedikerte fartøy for smolt til lokaliteter til hav dersom det bare er en aktør som er etablert, men ved flere etablering blir det et viktigere tiltak og et lettere tiltak for aktørene i fellesskap å få etablert.

Det bør også legges til rette for et eget stamfiskregime til havs for å sikre at smitte fra produksjonsområdene kommer via stamfisk produsert på lokaliteter i produksjonsområdene.

2.2 Lakselus (kap. 6.3)

Det avgjørende for å lykkes med produksjon uten problem med lakselus vil være å hindre lakselus å komme ut til laksen. Klyngene / områdene ute i havet må ha tilstrekkelig avstand seg imellom til å skape effektive branngater. Videre må samspillet med produksjonsområdene tydeliggjøres slik at man unngår smittespredning av lus fra eller til produksjonsområdene.

Vi er enig i at det må lages en samlet strategi for å forhindre luseutfordringer ved havbruk til havs. I denne strategien må det legges til rette for at aktørene som skal drive ute til havs kan drive produksjon på en fleksibel måte for å forsvare de finansielle investeringene. Eksempelvis vil det være av stor betydning at en aktør får mulighet til å produsere i mer enn et område for å sikre en kontinuerlig produksjon, særlig dersom det stilles krav til brakklegging.

Konsekvensvurderingens oppsummering av risiko gir et godt bilde av risikoelementene og mulige tiltak. Vi mener imidlertid at med riktig teknologisk løsning og en god sonestruktur vil næringen komme svært langt i å hindre at lus blir en stor utfordring.

2.3 Samfunnsmessige virkninger av havbruk til havs (kap. 7 og 10.8)

Vi er enig i at de samfunnsmessige virkningene av havbruk til havs kan bli svært store. Det vil kreve enorme investeringer ikke bare i produksjonsutstyr til havs men også omkringliggende industri som brønnbåt, servicebåt, settefiskproduksjon, slakteri, stamfiskproduksjon med mer. Det er derfor svært viktig at myndighetene legger til rette for stabile rammevilkår også for omkringliggende næringer slik at havbruk til havs kan realiseres på en god måte. Konsekvensvurderingen legger til grunn at de virkelige investeringene er knyttet til utviklingen og byggingen av de store konstruksjonene/ innretningene som skal stå ute i "*havgapet*". Vi antar at konsekvensvurderingen har brukt feil terminologi når de har vurdert at konstruksjonene blir plassert i en åpning ut mot havet, ettersom områdene helt klart er ute på *åpent hav*. Vi deler imidlertid ikke konsekvensvurderingens syn at det er bare er selve innretningene / produksjonsenheten som vil kreve store investeringer.

2.4 Trænabanken (kap. 10)

2.4.1 Fysiske og oseanografiske forhold (kap. 10.1)

Det står i rapporten at kunnskapsgrunnlaget om fysiske og oseanografiske forhold ved Trænabanken på generelt grunnlag vurderes som ikke godt nok, og at det bør samles inn ytterligere data om bunnforhold, samt at det må gjennomføres lokasjonsspesifikke målinger for nærmere utredning på prosjektspesifikt nivå. Risikoen for kunnskapsmangler vil som regel bli lagt over på søker. Når risikoen legges over på søker er det viktig at lokasjonsområdene som lyses ut på Trænabanken er tilstrekkelig store til at det er interessant for søker å foreta nærmere utredninger. Til mindre området er vil manglende kunnskap fra konsekvensvurderingen innebære økt risiko for at lokasjonsspesifikke målinger og vurderinger gjennomføres uten at det aktuelle området kan tas i bruk.

2.4.2 Naturmangfold (kap. 10.2)

Kunnskapsgrunnlaget relatert til naturmangfold vurderes generelt som godt, men DNV viser til at noen områder er mindre kartlagt enn andre. Samlet konsekvensgrad for dette temaet er *svært alvorlig*, noe som hovedsakelig er knyttet til konsekvensgrad for villaks.

Vi er mener at konsekvensgraden samlet er satt for høgt med ettersom det bare er en av mange vurderingstemaer som isolert er vurdert til *svært alvorlig*. Når bare en av flere faktorer har fått høyeste konsekvensgrad gir det ikke mening at den samlede vurderingen for temaet skal få den høyeste konsekvensgraden.

Rapporten omfatter vurderinger av bunnsamfunn og naturtyper, herunder vurdering av verdi, påvirkning, konsekvens og avbøtende tiltak. DNV konkluderer med at det generelt er konsekvensgrad *noe* for dette temaet, og at det i noen områder i utredningsområdet er konsekvensgrad *alvorlig*. Det anbefales som et minimum at man "*kartlegger bunn med akustiske metoder, slik at man kan unngå å plassere havbruksanlegg i områder med store rev eller veldig tette forekomster av små rev*". Videre anbefaler DNV at det gjøres "*detaljerte vurderinger av utslipp knyttet til anlegg for havbruk til havs og hvordan dette vil spre seg i området*", og at slik kunnskap "*bør holdes opp mot kunnskap om forekomster og egenskaper til bunnsamfunn og naturtyper i relevante områder*".

Det er gjort tilsvarende vurderinger (verdi, påvirkning, konsekvens og avbøtende tiltak, usikkerheter og kunnskapsmangler) for sjøfugl og fiskebestander. Sjøfugl har *middels* konsekvensgrad, fiskebestander har *noe* konsekvensgrad.

Utredningsområdet Trænabanken overlapper ikke med marine verneområder, men overlapper delvis med det identifiserte særlig verdifulle og sårbare området (SVO) Kystsonen Lofoten. SVO Kystsonen Norskehavet Nord ligger ca. 40 km øst for utredningsområdet og SVO Eggakanten sør og Eggakanten nord ligger ca. 25 km vest for Trænabanken. Se oversikt i figur 10.2.12 på s. 280. DNV har vurdert verdi, påvirkning og konsekvens med hensyn til SVO, og konkluderer med *middels* konsekvensgrad.

DNV har vurdert påvirkning på villaks, og konkluderer med høyeste konsekvensgrad – *svært alvorlig*. Det er hovedsakelig begrunnet i potensialet for genetisk innblanding og lusesmitte til ville laksebestander. Kunnskapsgrunnlaget er ansett som godt, men det vises også til store kunnskapshull om vandringsruter for postsmolt. Rapporten omfatter beskrivelser av ressursgrunnlaget for villaks ved Trænabanken, vandringsruter relevant for utredningsområdet, samt vurderinger av verdi, påvirkning, konsekvens og avbøtende tiltak. Med hensyn til sistnevnte, er det vist til at det er viktig at det legges opp til en drift og en biosikkerhetsstrategi som minimerer smittespredning, samt tiltak som hindrer rømming, herunder barrierer for rømming som for eksempel ekstra nett utenfor merd, overvåking og beredskapsplaner.

Vi er ikke enig i at påvirkningen på villaks skal settes til høyeste konsekvensgrad. Sikkerhetsnivået anleggene til havs vil måtte ligge på med tanke på rømmingsrisiko innebærer at sannsynligheten for rømming fra et havbasert anlegg blir minimert. Videre vil bruk av skjermingsteknologi, avstand mellom områder og driftsmønster gi en helt annen mulighet til å unngå store utfordringer med lus i motsetning til i produksjonsområdene der det har vært drift i mange tiår med etablerte driftsmønster fra før lusen ble et kjent alvorlig problem.

2.5 Sameksistens med andre næringer (kap. 10.4)

I kapittel 10.4 er det vist til at havbruk til havs vil ha *noe* konsekvensgrad for petroleumsvirksomheter, men at øvrige områder er vurdert til konsekvensgrad *uten betydning*. Som avbøtende tiltak er det vist til at forvaltningsmyndigheten for havbruk til havs kan iverksette avklarende dialog om de forhold som fremstår som utfordrende med tanke på etablering av havbruk til havs ved Trænabanken.

Vår vurdering er at grunnlaget for sameksistens med andre næringer er godt. Innenfor flere områder vil sameksistens kunne bidra til økt beredskap, særlig innen HMS, ettersom det vil bli økt tilstedeværelse i områdene. Gjennom god dialog vil havbruk til havs bidra positivt for andre næringer.

2.6 Fiskevelferd, fiskehelse og smittespredning (kap. 10.6 og 10.7)

Av konsekvensvurderingen framgår det at på generelt grunnlag vurderes det som mulig å produsere fisk med kjente teknologiske løsninger og tilstrekkelig sikkerhet for å kunne opprettholde god velferd ved Trænabanken. Miljøforholdene er i utgangspunktet godt egnet for laksefisk, dette gjelder både strømforhold og temperaturforhold. Dette er vi enig i. Trænabanken er godt egnet for produksjon av laksefisk.

For å sikre god fiskevelferd og fiskehelse er det viktig at klyngene etableres med tilstrekkelig avstand og at klyngene er tilstrekkelig store til å oppnå nødvendig grad av robusthet og fleksibilitet for aktørene som skal drive. Etter hvert som erfaring og kunnskapsgrunnlaget fra faktisk drift til havs øker kan det i fremtidige utlysninger åpnes for fortetting.

3. Oppsummering

Oppsummert er vi positiv til at konsekvensvurderingen er gjennomført. Konsekvensvurderingen danner etter godt grunnlag for at departementet skal gå videre med utlysning av områder etter laksetildelingsforskriften § 4-5.

Gjennom de prosjektspesifikke konsekvensvurderingene vil usikkerhetene som belyses i den overordnede konsekvensvurderingen tas ned og i noen tilfeller elimineres.

Med vennlig hilsen
Viewpoint Seafood AS

Kåre Olav
Krogenes

Digitalt signert av
Kåre Olav Krogenes
Dato: 2024.12.18
11:25:41 +01'00'

Kåre Olav Krogenes
CEO